

Adresát:
HRH The Duke of Edinburgh
(Jeho Kráľovská Výsosť Vojvoda z Edinburghu)

Vaša Kráľovská Výsosť,

v hlbokjej úcte a dôvere sa na Vás obraciame s prosbou o podporu občanov Slovenska v ich snahe o zachovanie existencie národných parkov a rezervácií Slovenska. Ich význam ďaleko presahuje hranice našej krajiny a patria medzi územia európskeho významu, chránené vtáčie územia, národné parky, biosférické rezervácie a lokality Svetového dedičstva UNESCO.

Prírodovedcov, ale aj všetkých vzdelaných ľudí šokovali informácie o úvahách IUCN a iných svetových ochranárskych inštitúcií, že medzinárodný štatút Tatranského národného parku môže byť revidovaný kvôli hospodárskym zásahom v rezerváciách. Nezávislá odborná verejnosť presadzuje, aby sa v prírodných rezerváciách, teda aspoň na 2 % územia Slovenska neťažilo ani inak nezasahovalo, pretože tieto rezervácie boli zriadené na ochranu a výskum prírodných procesov vrátane veľkoplošných prírodných disturbancií. Okrem toho, mnoho vysokokvalitné ekologické štúdie preukázali, že procesy prirodzenej obnovy, sekundárnej sukcesie a obnovy po disturbanciách predvídateľne vedú k vyššej stabilite a lepšej biodiverzite ako umelá obnova lesa. Namiesto vedeckej diskusie o týchto poznatkoch sa zo strany slovenského ministerstva životného prostredia plánuje postihovanie vedcov za prieskumy v rezerváciách. Pripravujú sa trestnoprávne postihy občanov, ktorí s odvolaním sa na svoje ústavné povinnosti bránili vstupu kamiónov, traktorov a samotnej ťažbe dreva, devastujúcej vzácne biotopy v Tichej a Kôprovej doline, v rezervácii s najprísnejším stupňom ochrany. Vyše 2000 ľudí zo Slovenska, Čiech aj Poľska prišlo prejavíť podporu nezasahovaniu v rezervácii vyhlásením „Územia chráneného občanmi“, vyše 28 000 ľudí podpísalo proti zásahom svoj protest, a v súčasnosti prebiehajúcu petíciu „Stromy, o ktoré sa nemusíme báť“ podpísalo už vyše 22 000 ľudí.

Občania v Košiciach usporiadali tichý protest „Odborne, nie politicky“, keď sa dozvedeli o nátlaku na inšpektorku životného prostredia, ktorá zastavila ťažbu v Tichej doline. Proti plánu na ťažbu v Tichej a Kôprovej doline vystúpilo už 109 renomovaných slovenských vedcov a akademikov z oblasti prírodných vied i lesníctva, protestovala aj Slovenská botanická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied. Zásahy považuje za nelegálne aj WWF. Na nátlak zo strany nadriadených, vedúci k prekrúcaniu a zamlčivaniu vedeckých poznatkov, upozornilo listom 182 pracovníkov Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, z ktorých už značnú časť prepustili z práce. 130 vedcov žiadalo ministerstvá o okamžité zastavenie chemických postrekov v Národnom parku Nízke Tatry, avšak bez akejkoľvek reakcie kompetentných úradníkov. Ekofórum, sieť dvadsiatich najvýznamnejších environmentálnych mimovládnych organizácií Slovenska, zaslalo niekoľko listov a výziev ministrom životného prostredia, Ekofórum aj vedci spoločne zaslali žiadosť o vypočutie druhej strany v tomto spore. Listy a výzvy nielenže neboli akceptované, ale kompetentní ich ponechali bez akejkoľvek odpovede. Najväčšia lesoochranárska mimovládna organizácia Lesoochranárske zoskupenie VLK, ktorá vyhrala desiatky súdnych procesov proti štátnej správe, dosiahla miesto obnovenia zákonnosti postupu úradníkov pri ochrane prírody len šikanovanie a poškodzovanie svojho dobrého mena.

Médiá síce väčšinou dávajú priestor obojstranným, ale televízna rada už upozornila, že jediná odborná diskusia v štátnej televízii o probléme rezervácií a ich ochrane po veternej smršti bola jednostranná. Štátna moc v zastúpení ministerstva životného prostredia pred týždňom ohlásila ďalšie opatrenia nezlučiteľné s poslaním národného parku, ako aj skutočnosť, že o týchto opatreniach nebude s nikým diskutovať.

Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, cieľom tohto listu je informovať Vás, že medzi štátnou správou a občanmi sa zo strany štátnej správy utlmila nielen komunikácia o zachovaní národných parkov a rezervácií Slovenska, ale i možnosti efektívne uplatňovať ústavné právo obyvateľov na zdravé životné prostredie.

Príčinou tohto stavu je podľa nášho názoru viacero zákonných úprav, ktoré spôsobili, že štátna správa prestáva byť nezávislá a silne podlieha tlakom úzkeho kruhu lobistických skupín. Prejavuje sa to potláčaním participácie občanov na správe svojho životného prostredia, oslabovaním kontrolných mechanizmov a transparentnosti, koncentráciou moci, problematickými tendrami, oslabovaním nezávislosti médií, odmietaním odborného dialógu, neplnením dohôd so správami iných národných parkov a presadzovaním riešení, ktoré napriek miliardovým dotáciám dlhodobo prinášajú len stratu, a to nielen finančnú, ale aj stratu našich najcennejších prírodných a krajinných hodnôt.

Pod list sa za odbornú verejnosť podpísali :

Ing. Ján Topercer, CSc., samostatný vedecký pracovník Botanickej záhrady Univerzity Komenského
v Blatnici

Ing. Karol Kaliský, lesník, bývalý pracovník Správy Tatranského národného parku

Ing. Tomáš Vančura, bývalý riaditeľ Správy Tatranského národného parku

Ing. Pavol Polák, expert na lesné ekosystémy